

EUROPA-PARLAMENTET

2009 - 2014

Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

2013/2063(INI)

19.9.2013

UDTALELSE

fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

til Udvalget om Industri, Forskning og Energi

om udnyttelse af potentialet ved cloud computing i Europa
(2013/2063(INI))

Ordfører for udtalelse(*): Judith Sargentini

(*) Procedure med associerede udvalg – forretningsordenens artikel 50

PA_NonLeg

FORSLAG

Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender opfordrer Udvalget om Industri, Forskning og Energi, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

1. gentager, at cloud computing, til trods for det potentiale og de fordele, det har for virksomheder, borgere, den offentlige sektor og miljøet, navnlig hvad angår omkostningsreduktion, medfører betydelige risici og udfordringer, især med hensyn til grundlæggende rettigheder (herunder retten til privatlivets fred og databeskyttelse) og idet virkningen øges i tilfælde af afbrydelser, hvad enten disse skyldes funktionsfejl, forsømmelser, kriminel aktivitet eller fjendtlig aktivitet udført af et andet land;
2. mener, at adgang til et sikkert internet er enhver borgers grundlæggende rettighed, og at cloud computing fortsat kommer til at spille en vigtig rolle i den forbindelse; gentager derfor sin opfordring til Kommissionen og Rådet til utvetydigt at anerkende digitale frihedsrettigheder som grundlæggende rettigheder og som ufravigelige forudsætninger for, at en person kan siges at være omfattet af de universelle menneskerettigheder;
3. gentager, at graden af databeskyttelse i et cloud computing-miljø som hovedregel ikke må være lavere end det, der kræves i enhver anden databehandlingskontekst;
4. understreger, at EU's databeskyttelseslovgivning, idet den er teknologisk neutral, allerede i dag finder fuld anvendelse på de cloud computing-tjenester, der opererer i EU, og således skal respekteres fuldt ud; understreger, at der bør tages højde for Artikel 29-Gruppens udtalelse om cloud computing¹, idet denne udstikker retningslinjer for anvendelsen af principperne bag og bestemmelserne i EU's databeskyttelseslovgivning i forhold til cloud-tjenester, såsom registeransvarlig/registerfører, formålsafgrænsning, forholdsmæssighed, dataintegritet og -sikkerhed, ansvarsfordeling, brud på datasikkerheden og internationale overførsler; understreger behovet for at lukke eventuelle huller i beskyttelsen, hvad angår cloud computing i den igangværende revision af EU's retlige ramme for databeskyttelse, der er baseret på yderligere vejledning fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS) og Artikel 29-Gruppen; mener, at ikke alle følsomme oplysninger er personoplysninger, og opfordrer derfor indtrængende Kommissionen til at stille forslag til retningslinjer til beskyttelse af følsomme oplysninger, der ikke er personoplysninger, i en cloud-kontekst, navnlig hvad angår regeringsdata og data fra organisationer som f.eks. banker, forsikringselskaber, pensionsfonde, skoler og hospitaler;
5. minder om, at en cloud-udbyder, når denne anvender data til et andet formål end det, der er aftalt i serviceaftalen, eller videreformidler dem eller anvender dem på en måde, der er i strid med aftalens bestemmelser, skal anses for at være registeransvarlig og skal drages til ansvar for de overtrædelser og brud, der har fundet sted;
6. understreger, at parternes forpligtelser og rettigheder vedrørende cloud-udbyderes behandling af personoplysninger skal fremgå på en klar og gennemsigtig måde af aftaler

¹ Udtalelse 5/2012, WP 196 er tilgængelig på http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/index_en.htm#h2-1.

om cloud-tjenester; understreger, at de aftalemæssige ordninger ikke må medføre et afkald på garantier, rettigheder og beskyttelsesforanstaltninger i EU's databeskyttelseslovgivning; opfordrer indtrængende Kommissionen til at stille forslag til at genoprette balancen mellem cloud-tjenesteudbydere og deres kunder for så vidt angår de vilkår og betingelser, der anvendes til cloud-tjenester, herunder:

- bestemmelser, der beskytter imod vilkårlig nedlæggelse af tjenester og sletning af data
 - garantier, der giver kunden en rimelig chance for at generhverve gemte data i tilfælde af nedlæggelse af en tjeneste og/eller flytning af data
 - klare retningslinjer for, hvordan cloud-udbydere gør det nemt for deres kunder at blive overflyttet til andre tjenester;
7. understreger, at der er behov for, at cloud-tjenesteudbyderens rolle i henhold til den nuværende EU-lovgivning fastlægges fra sag til sag, eftersom udbydere både kan være registerførere og registeransvarlige; opfordrer til forbedring af vilkår og betingelser for alle brugere gennem udvikling af modeller for international bedste praksis for kontrakter og præcisering af, hvor tjenesteudbyderen skal lagre data og i henhold til hvilket EU-lovgivningsområde;
8. understreger, at der skal rettes særlig opmærksomhed mod de situationer, hvor ubalancen i kontraktsituationen mellem kunden og cloud-udbyderen fører til, at kunden indgår et kontraktforhold, hvor der skrives under på standardtjenester og en kontrakt, i hvilken udbyderen definerer formål, betingelser og metode for behandlingen¹; understreger, at cloud-udbyderen i sådanne situationer skal regnes for registeransvarlig og bærer ansvaret i fællesskab med kunden;
9. understreger, at offentlige myndigheders, herunder retshåndhævende myndigheders og EU-institutioners, anvendelse af cloud-tjenester kræver særlig hensyntagen og koordinering mellem medlemsstaterne; fremhæver, at dataintegritet og -sikkerhed skal garanteres, og at uautoriseret adgang, herunder for udenlandske regeringer og deres efterretningstjenester uden et retsgrundlag i Fællesskabslovgivningen eller en medlemsstats lovgivning, skal forhindres; understreger, at dette også gælder for særlige databehandlingsaktiviteter udført af visse afgørende ikke-statslige tjenester, navnlig behandling af særlige kategorier af personoplysninger, som f.eks. banker, forsikringsselskaber, pensionsfonde, skoler og hospitaler; opfordrer indtrængende Kommissionen til at fastsætte retningslinjer for disse organisationer, som kan følges under anvendelsen af cloud-tjenester til at behandle, overføre eller lagre deres data, herunder vedtagelse af åbne standarder for at forhindre leverandørafhængighed samt præference for open source-software med henblik på at forbedre gennemsigtigheden og ansvarligheden for de anvendte tjenester; understreger endvidere, at ovennævnte navnlig er vigtigt, hvis data overføres (uden for Den Europæiske Union mellem forskellige jurisdiktioner); mener derfor, at offentlige myndigheder såvel som ikke-statslige tjenester og den private sektor i

¹ Navnlig i tilfælde, hvor forbrugere og SMV'er anvender cloud-tjenester.

så høj grad som muligt bør anvende europæiske cloud-løsninger, når de behandler følsomme oplysninger, indtil der er indført tilfredsstillende globale regler om databeskyttelse til sikring af følsomme oplysninger og databaser, som forvaltes af offentlige myndigheder;

10. udtrykker alvorlig bekymring over den seneste afsløring af overvågningsprogrammer under amerikanske National Security Agency og andre sådanne programmer, der drives af efterretningsbureauer i forskellige medlemsstater, eftersom de, hvis de hidtil tilgængelige oplysninger bliver bekræftet, kan udgøre en alvorlig krænkelse af den grundlæggende ret til privatlivets fred og databeskyttelse, der tilkommer EU-borgerne og fastboende i EU, og af retten til et privatliv og et familieliv samt til kommunikationshemmelighed, uskyldsformodning, ytringsfrihed, informationsfrihed og fri erhvervsudøvelse;
11. gentager og udtrykker sin alvorlige bekymring over den obligatoriske direkte videregivelse til tredjelandsmyndigheder af EU-personoplysninger og oplysninger, der behandles som en del af cloud-aftaler, som er pålagt cloud-udbydere, der er underlagt lovgivning i tredjelande eller anvender servere, der er placeret i tredjelande, til opbevaring, og om direkte fjernadgang til personoplysninger og oplysninger, der behandles af tredjelandes retshåndhævende myndigheder og efterretningstjenester;
12. beklager, at denne adgang sædvanligvis opnås ved tredjelandsmyndighedernes direkte håndhævelse af deres egen lovgivning uden at gøre brug af de internationale instrumenter, der er blevet oprettet vedrørende retligt samarbejde, såsom aftaler om gensidig retshjælp (MLA), eller andre former for juridisk samarbejde;
13. understreger, at en sådan praksis rejser spørgsmål om tillid for så vidt angår udbydere af cloud-tjenester og online-tjenester i lande uden for EU, og hvad angår tredjelande, der ikke er afhængige af internationale instrumenter for lovligt og retligt samarbejde;
14. forventer, at Kommissionen og Rådet træffer de nødvendige foranstaltninger til at afhjælpe denne situation og sikre respekten for EU-borgernes grundlæggende rettigheder;
15. minder om, at alle virksomheder, der leverer tjenesteydelser i EU, skal overholde EU-retten uden undtagelser og er ansvarlige for eventuelle overtrædelser;
16. understreger, at cloud-tjenester, der hører under tredjelandes jurisdiktion, bør give brugere, der befinder sig i EU, en klar og tydelig advarsel om, at deres personoplysninger risikerer at blive udsat for overvågning af tredjelandes retshåndhævende myndigheder og efterretningstjenester efter hemmelige ordrer eller påbud, eventuelt efterfulgt af en anmodning til den registrerede om at give sit eksplicite samtykke til behandling af vedkommendes personoplysninger;
17. opfordrer indtrængende Kommissionen til under forhandlinger af internationale aftaler, der vedrører behandling af personoplysninger, at tage særligt hensyn til de risici og udfordringer, som cloud computing kan udgøre for de grundlæggende rettigheder, og navnlig, men ikke alene, retten til privatlivets fred og til beskyttelsen af personoplysninger som fastsat i artikel 7 og 8 i Den Europæiske Unions charter for grundlæggende rettigheder; opfordrer endvidere indtrængende Kommissionen til at notere sig forhandlingspartnerens nationale regler vedrørende retshåndhævende myndigheders og

efterretningstjenesters adgang til personoplysninger, der behandles via cloud computing-tjenester, navnlig gennem krav om, at retshåndhævende myndigheder og efterretningstjenester kun kan få adgang efter behørig domstolsbehandling og på et utvetydigt retsgrundlag, samt krav om at præcisere de nøjagtige betingelser for adgang, de eksisterende sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med udlevering af data, enkeltpersoners rettigheder såvel som regler for tilsyn og for en effektiv klagemekanisme;

18. understreger sin alvorlige bekymring vedrørende det arbejde, der udføres i Europarådets komité for konventionen om it-kriminalitet med henblik på at udarbejde en tillægsprotokol for fortolkning af artikel 32 i konventionen om it-kriminalitet af 23. november 2001 vedrørende grænseoverskridende adgang til lagrede computerdata med samtykke eller offentligt tilgængelige data¹ med henblik på at fremme en effektiv brug og gennemførelse heraf set i lyset af den retlige, politiske og teknologiske udvikling; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til, i betragtning af den kommende drøftelse i Europarådets Ministerkomité, at sikre foreneligheden af bestemmelsen i artikel 32 i konventionen om it-kriminalitet og dens fortolkning i medlemsstaterne, med de grundlæggende rettigheder, herunder databeskyttelse og især bestemmelserne om grænseoverskridende strømme af personoplysninger, som er nedfældet i EU's charter om grundlæggende rettigheder, EU's databeskyttelsesregler, den europæiske menneskerettighedskonvention og Europarådets Konvention om beskyttelse af det enkelte menneske i forbindelse med automatisk databehandling af personoplysninger ("konvention 108"), som er retligt bindende for medlemsstaterne; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til på det bestemteste at afvise enhver foranstaltning, der ville bringe håndhævelsen af disse rettigheder i fare; er foruroliget over det faktum, at hvis en sådan tillægsprotokol godkendes, kan gennemførelsen resultere i, at retshåndhævende myndigheder får uhindret fjernadgang til servere og computersystemer i andre jurisdiktioner uden anvendelse af aftaler om gensidig retshjælp (MLA) og andre instrumenter for retligt samarbejde, som er udarbejdet med henblik på at garantere de grundlæggende rettigheder for den enkelte, herunder databeskyttelse og retfærdig rettergang;
19. understreger, at der skal rettes særlig opmærksomhed mod små og mellemstore virksomheder, som i stigende grad er afhængige af cloud computing-teknologi, når de behandler personoplysninger, og som måske ikke altid har ressourcer eller ekspertise til i tilstrækkelig grad at tage hånd om sikkerhedsproblemer;
20. understreger, at den registeransvarliges og registerførerens kvalifikationer bør afspejles på passende vis i den reelle grad af kontrol, som de har over hjælpemidlerne til behandling, således at ansvaret for beskyttelse af personoplysninger ved brug af cloud computing fordeles klart;
21. understreger vigtigheden af digitale kompetencer hos alle borgere og opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at udvikle idéer til, hvordan man kan fremme sikker brug af internettet, herunder cloud computing;

¹ [http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/economiccrime/Source/Cybercrime/TCY/TCY%202013/TCY\(2013\)14transb_elements_protocol_V2.pdf](http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/economiccrime/Source/Cybercrime/TCY/TCY%202013/TCY(2013)14transb_elements_protocol_V2.pdf)
http://www.coe.int/t/DGHL/cooperation/economiccrime/cybercrime/default_en.asp

22. understreger, at der fuldt ud skal tages hensyn til samtlige principper i EU's databeskyttelseslov, såsom rimelighed og lovlighed, formålsafgrænsning, forholdsmæssighed, rigtighed og afgrænsning af opbevaringsperioden for data ved cloud computing-tjenesteudbyderes behandling af personoplysninger;
23. understreger vigtigheden af effektive, forholdsmæssige og afskrækkende administrative sanktioner, der kan pålægges i tilfælde af, at cloud computing-tjenester ikke overholder EU's databeskyttelsesstandarder;
24. understreger, at hver enkelt cloud computing-tjenestes indvirkning på databeskyttelsen er nødt til at blive vurderet på ad hoc-basis for at fastlægge de mest velegnede sikkerhedsforanstaltninger, der skal indføres;
25. understreger, at en europæisk cloud-tjenesteudbyder altid skal agere i overensstemmelse med EU's databeskyttelseslov, selv hvis dette strider imod de instruktioner, der er givet af en kunde eller en registeransvarlig, der er etableret i et tredjeland, eller hvis de pågældende registrerede (udelukkende) er bosat i tredjelände;
26. understreger behovet for at tage hånd om de udfordringer, som cloud computing skaber på internationalt niveau, navnlig angående regeringers efterretningsovervågning og nødvendige sikkerhedsforanstaltninger;
27. understreger, at EU-borgere, der udsættes for tredjelandsmyndigheders efterretningsovervågning, som minimum skal kunne drage fordel af de samme sikkerhedsforanstaltninger og retsmidler som borgere i de pågældende tredjelände;
28. beklager den tilgang, Kommissionen har i sin meddelelse, som undlader at nævne risici og udfordringer i forbindelse med cloud computing, og opfordrer indtrængende Kommissionen til at fortsætte sit arbejde vedrørende cloud computing ved at udvikle en mere holistisk meddelelse om cloud computing, der tager højde for alle berørte parter interesser, og som foruden en henvisning til den selvfulgelige overholdelse af de grundlæggende rettigheder og de databeskyttelsesretlige forpligtelser mindst indeholder følgende:
 - retningslinjer, der skal sikre fuld overholdelse af EU's grundlæggende rettigheder og forpligtelser med hensyn til databeskyttelse
 - begrænsninger for, under hvilke omstændigheder der kan eller ikke kan gives adgang til cloud-data med henblik på retshåndhævelse, i overensstemmelse med EU's charter for grundlæggende rettigheder og EU-retten
 - beskyttelsesværn mod ulovlig adgang for uden- og indenlandske enheder, for eksempel i form af ændrede udbudskrav og anvendelse af Rådets forordning (EF) nr. 2271/96¹, med henblik på at modvirke udenlandsk lovgivning, som kan resultere i massiv ulovlig videregivelse af cloud-data vedrørende EU-borgere og personer bosat i

¹ Rådets forordning (EF) nr. 2271/96 af 22. november 1996 om beskyttelse mod virkningerne af den eksteritoriale anvendelse af lovgivning vedtaget af et tredjeland og af foranstaltninger, som er baseret herpå eller er en følge heraf (EFT L 309 af 29.11.1996, s. 1-6). URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31996R2271:DA:HTML>

EU

- forslag om at garantere netneutralitet og tjenesteneutralitet med henblik på at forhindre kommercielt begrundet diskriminering af bestemte cloud-tjenester
- forslag om at garantere, at adgangen til lovligt indhold ikke vil blive påvirket af foranstaltninger imod ulovligt indhold.
- forslag til, hvordan man definerer "videregivelse" af personoplysninger, og hvordan man kan ajourføre standardkontraktbestemmelser, således at de tilpasses til cloud-miljøet, idet cloud computing ofte medfører massive datastrømme fra cloud-kunder til cloud-udbyderes servere og datacentre med inddragelse af mange forskellige parter og med overskridelse af grænser mellem EU- og ikke-EU-lande
- foranstaltninger til at imødegå den eksisterende ubalance på markedet for cloud-tjenester mellem tjenesteudbydere og flertallet af brugerne af disse tjenesteydelser
- foranstaltninger til fremme af forskning i, hvordan EU's nuværende lovgivningsramme og internationale aftaler passer til de specifikke scenarier for cloud computing-tjenester ved at måle både den økonomiske og miljømæssige virkning af cloud computing, idet der endnu kun findes få undersøgelser af disse områder.

RESULTAT AF DEN ENDELIGE AFSTEMNING I UDVALGET

Dato for vedtagelse	18.9.2013
Resultat af den endelige afstemning	+: 43 -: 3 0: 1
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Jan Philipp Albrecht, Roberta Angelilli, Edit Bauer, Rita Borsellino, Emine Bozkurt, Arkadiusz Tomasz Bratkowski, Salvatore Caronna, Philip Claeys, Carlos Coelho, Ioan Enciu, Cornelia Ernst, Tanja Fajon, H��l��ne Flautre, Kinga G��l, Kinga G��ncz, Sylvie Guillaume, ��gnes Hankiss, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Livia J��r��ka, Timothy Kirkhope, Juan Fernando L��pez Aguilar, Svetoslav Hristov Malinov, Clemente Mastella, V��ronique Mathieu Houillon, Claude Moraes, Georgios Papanikolaou, Carmen Romero L��pez, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Csaba S��gor, Renate Sommer, Rui Tavares, Nils Torvalds, Wim van de Camp, Axel Voss, Renate Weber, Josef Weidenholzer, Tatjana ��danoka, Auke Zijlstra
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortr��dere	Alexander Alvaro, Cornelis de Jong, Mariya Gabriel, Marian-Jean Marinescu, Salvador Sed�� i Alabart, Janusz Wojciechowski
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortr��dere, jf. art. 187, stk. 2	Nuno Teixeira